

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра загального мовознавства та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Богдан КОРОБКО

« 08 » _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки

Доктор філософії

(назва ступеня вищої освіти)

Освітньо-наукової програми

«Професійна освіта»

(назва освітньої програми)

Спеціальності

015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

(код і назва спеціальності)

Полтава
2025 рік

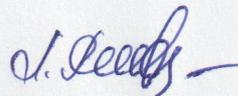
Робоча програма навчальної дисципліни «Професійне становлення майбутнього викладача» для аспірантів спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньо-наукової програми «Професійна освіта», 2024 року.

Розробник: Король Тетяна Григорівна доцент кафедри загального мовознавства та іноземних мов, кандидат педагогічних наук, доцент.

Погоджено:

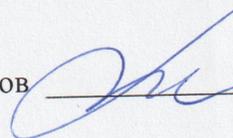
Гарант освітньої програми «Професійна освіта»,
д.пед.н., професор

 Ліна РИБАЛКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач
кафедри загального мовознавства та іноземних мов

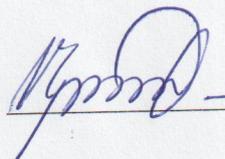
 Алла БОЛОТНІКОВА

«28» серпня 2025 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету
філології, психології та педагогіки

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Голова навчально-методичної комісії факультету

 Віктор ЧЕРНИШОВ

«28» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування Показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма здобуття освіти денна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>01 Освіта</u>	Вибіркова
Загальна кількість годин – 120		
Модулів – 1	Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	Рік підготовки: 2-й, 3-й
Змістових модулів – 3		Семестр 3-й, 4-й, 6-й
		Лекції 20 год.
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>Доктор філософії</u>	Практичні 20 год.
		Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 80 год.
		Індивідуальна робота: 0 год.
		Вид контролю: диференційований залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 40/80.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Професійне становлення майбутнього викладача» є формування цілісної професійної ідентичності майбутнього викладача закладу вищої освіти, розвиток педагогічної, дослідницької, методичної, цифрової та комунікативної компетентностей у контексті сучасних вимог до академічної професії.

Завдання: сформувати цілісну професійну ідентичність майбутнього викладача закладу вищої освіти, усвідомлення його соціальної місії, академічних цінностей та принципів доброчесності; розвинути здатність до проєктування та реалізації освітнього процесу у ЗВО, зокрема до розроблення освітніх компонент, застосування сучасних освітніх технологій і систем оцінювання результатів навчання; забезпечити готовність до інтеграції науково-дослідницької діяльності у викладацьку практику, публікаційної активності та міжнародної співпраці; розвинути комунікативні, лідерські та управлінські компетентності, необхідні для ефективної взаємодії зі здобувачами освіти та академічною спільнотою; сформувати здатність до безперервного професійного розвитку, рефлексії та проєктування індивідуальної кар'єрної траєкторії в академічному середовищі.

- Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї в умовах професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

- Здатність розробляти проєкти, управляти ними та працювати в команді.
 - Здатність працювати в міжнародному контексті.
 - Здатність генерувати нові ідеї на основі етичних міркувань (мотивів).
 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 - Здатність діяти на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору.

- Здатність реалізовувати науково-педагогічну діяльність та управління освітнім процесом у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також - підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї на основі сучасних наукових підходів.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є попередньо опанована дисципліна «Філософія та наукове мислення».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Очікуваними результатами навчання з дисципліни «Професійне становлення майбутнього викладача» відповідно до освітньої програми «Професійна освіта» є:

- Розробляти інноваційні методи і практики викладання конкретних навчальних дисциплін, посібники, підручники у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї на основі системного наукового світогляду з використанням інноваційних педагогічних технологій.

- Організовувати та здійснювати освітній процес у закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти на сучасних наукових засадах та прогнозувати результати впливу власного дослідження на покращення його якості.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання має бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній, конкретний рівень, за вивченням матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.

60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- диференційований залік;
- модульна контрольна робота;
- опитування;
- виконання практичних завдань;
- виконання завдань самостійної роботи.

7. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ВИКЛАДАЧА ЗВО.

Тема 1. Професійна діяльність викладача ЗВО в умовах сучасних трансформацій освіти.

Викладач як суб'єкт освітньо-наукової діяльності. Академічна професія в умовах цифровізації та інтернаціоналізації. Європейські стандарти якості вищої освіти. Механізми забезпечення якості вищої освіти в Україні. Аналіз професійного стандарту викладача (Україна та країни Європейського Союзу).

Лекція № 1.

Практичне заняття № 1.

Тема 2. Професійна ідентичність та академічна культура.

Поняття професійної ідентичності: особистісна, соціальна, професійна. Структура професійної ідентичності викладача. Формування професійної ідентичності як динамічний процес. Етапи формування професійної ідентичності в академічному середовищі. Теорії професійної соціалізації. Баланс ролей: викладач – дослідник – наставник – адміністратор. Академічна добросесність. Цінності академічної спільноти. Етичні дилеми у професійній діяльності. Вплив корпоративної культури ЗВО на професійну самоідентифікацію. Особиста система професійних цінностей. Роль викладача як фасилітатора, ментора, тьютора. Педагогічний стиль як прояв професійної ідентичності. Професійні кризи та трансформація ідентичності. Професійне вигорання і його вплив на самоідентифікацію. Формування професійного портфоліо як інструмент рефлексії.

Лекція № 2.

Практичне заняття № 2.

Тема 3. Стилi викладання.

Індивідуальний стиль діяльності викладача. Роль педагогічного досвіду у формуванні індивідуального стилю діяльності викладача. Авторитарний, демократичний, ліберальний стилі: характеристики та наслідки. Студентоцентрований та викладачцентрований підхід. Фасилітативний стиль викладання. Коучингові та менторські практики. Адаптивний стиль викладача. Стиль викладання у змішаному та дистанційному навчанні. Цифровий педагогічний стиль. Емоційний інтелект викладача. Емпатія в освітньому процесі. Педагогічний такт. Профілактика конфліктів. Емоційна регуляція викладача. Психологічна безпека в аудиторії.

Лекція № 3.

Практичне заняття № 3.

Тема 4. Психолого-педагогічні аспекти взаємодії зі здобувачами освіти.

Поняття педагогічної взаємодії та педагогічного партнерства. Суб'єкт-суб'єктна модель взаємодії у вищій школі. Психологічні механізми впливу у навчанні. Межі педагогічного впливу та автономія здобувача. Підтримка автономії здобувачів. Психологічні характеристики молоді та дорослих студентів. Мотиваційна сфера здобувачів освіти. Типи навчальної мотивації (внутрішня/зовнішня). Формування внутрішньої мотивації. Когнітивні стилі навчання. Різні рівні академічної готовності. Робота з тривожністю студентів. Підтримка в умовах криз (воєнний стан, соціальні потрясіння). Стадії розвитку академічної групи. Лідерство в студентському колективі. Пасивні, домінуючі та проблемні студенти. Групові ролі та їхній вплив на навчання. Фасилітація групових обговорень. Профілактика булінгу та дискримінації. Інклюзивність та толерантність.

Лекція № 4.

Практичне заняття № 4.

Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА.

Тема 5. Проектування освітніх компонент.

Місце освітньої компоненти в структурі освітньо-професійної програми. Вимоги стандартів вищої освіти. Компетентнісний підхід до проектування освітніх компонент. Формулювання очікуваних результатів навчання. Таксономія Блума та її застосування. Забезпечення якості освітніх компонент. Логіка побудови курсу. Модульна структура. Визначення обсягу тем. Баланс теоретичного та практичного матеріалу. Інтеграція міждисциплінарних підходів. Відбір методів і форм навчання та контролю. Структура силабусу та вимоги до його оформлення. Підбір основної та додаткової літератури. Самооцінка якості курсу.

Лекція № 5.**Практичне заняття № 5.****Тема 6. Сучасні освітні технології у вищій школі.**

Провідні технології навчання: проблемне навчання, проєктне навчання, дослідницько-орієнтоване навчання, кейс-метод, дебати, сократівський діалог, колаборативне навчання, гейміфікація, перевернутий клас. Майстер-клас як специфічний формат навчання у ЗВО. Змішане навчання. Дистанційне навчання. Використання мультимедійного контенту. Відеолекції: принципи створення. Подкастинг у навчанні. Мобільне навчання (m-learning). Генеративний ШІ у створенні навчальних матеріалів.

Лекція № 6.**Практичне заняття № 6.****Тема 7. Оцінювання результатів навчання у ЗВО.**

Діагностичне, формувальне і підсумкове оцінювання. Принципи валідності, надійності та об'єктивності. Критеріальне та нормативне оцінювання. Забезпечення об'єктивності контролю. Поточний і модульний контроль. Роль зворотного зв'язку в різних видах оцінювання. Цифрові інструменти оцінювання. Онлайн-тестування. Е-портфоліо. Самоконтроль. Взаємоконтроль. Груповий контроль.

Лекція № 7.**Практичне заняття № 7.****Тема 8. Методична та експертна діяльність викладача.**

Розробка навчального матеріалу та його роль у процесі навчання. Відмінність між навчальним, методичним і дидактичним матеріалом. Принципи побудови навчальних матеріалів. Текстові матеріали (лекції, конспекти, статті, посібники). Мультимедійні матеріали (відео, презентації, подкасти). Інтерактивні матеріали (симуляції, тренажери, онлайн-інструменти). Платформи для створення інтерактивного контенту. Проєктні та дослідницькі завдання. Кейс-матеріали. Електронні ресурси (LMS, MOOCs).

Лекція № 8.**Практичне заняття № 8.****Змістовий модуль 3. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ТА КАР'ЄРНА ТРАЄКТОРІЯ ВИКЛАДАЧА.****Тема 9. Наукова діяльність викладача та інтеграція науки в навчання.**

Поняття наукової діяльності викладача та її роль у вищій освіті. Взаємозв'язок наукової, методичної та педагогічної діяльності. Моделі інтеграції науки в освітній процес (research-led, research-based, research-tutored). Науково-дослідницька компетентність викладача. Написання і публікація наукових статей, монографій, методичних посібників. Участь у наукових конференціях, симпозіумах, семінарах. Виконання грантових і проєктних досліджень. Наукове керівництво здобувачами освіти. Міжнародна наукова співпраця. Рецензування наукових видань. Розподіл часу між навчальною, науковою та методичною

діяльністю. Формування індивідуальної наукової траєкторії. Критерії вибору пріоритетних напрямів досліджень. Формулювання навчальних завдань на основі власних досліджень.

Лекція № 9.

Практичне заняття № 9.

Тема 10. Професійний розвиток і кар'єрне планування.

Професійний розвиток викладача та його основні складники. Моделі безперервного професійного розвитку у вищій освіті. Формування професійних компетентностей викладача на різних етапах кар'єри. Внутрішні та зовнішні чинники професійного розвитку. Роль рефлексії у професійному зростанні. Визначення коротко- та довгострокових кар'єрних цілей. Оцінка власних сильних та слабких сторін у контексті кар'єрного розвитку. Укладання індивідуального плану розвитку (IDP) для викладача й науковця. Програми підвищення кваліфікації для викладачів ЗВО. Роль конференцій, семінарів, вебінарів та воркшопів у розвитку кар'єри. Участь у грантових програмах та міжнародних проєктах.

Лекція № 10.

Практичне заняття № 10.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					с.р.
	усього	денна форма				
		у тому числі				
		л	п	лаб	інд	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ВИКЛАДАЧА ЗВО.						
Тема 1. Професійна діяльність викладача ЗВО в умовах сучасних трансформацій освіти.	12	2	2			8
Тема 2. Професійна ідентичність та академічна культура.	12	2	2			8
Тема 3. Стили викладання.	12	2	2			8
Тема 4. Психолого-педагогічні аспекти взаємодії зі здобувачами освіти.	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 1	48	8	8			32
Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА.						
Тема 5. Проєктування освітніх компонент.	12	2	2			8
Тема 6. Сучасні освітні технології у вищій школі.	12	2	2			8
Тема 7. Оцінювання результатів навчання у ЗВО.	12	2	2			8
Тема 8. Методична та експертна діяльність викладача.	12	2	2			8

Разом за змістовим модулем 2	48	8	8			32
Змістовий модуль 3. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ТА КАР'ЄРНА ТРАЄКТОРІЯ ВИКЛАДАЧА.						
Тема 9. Наукова діяльність викладача та інтеграція науки в навчання.	12	2	2			8
Тема 10. Професійний розвиток і кар'єрне планування.	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 3	24	4	4			16
Всього	120	20	20			80

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
1	Семінарські заняття не передбачені	
	Усього	

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
1	Тема 1. Професійна діяльність викладача ЗВО в умовах сучасних трансформацій освіти. Викладач як суб'єкт освітньо-наукової діяльності. Академічна професія в умовах цифровізації та інтернаціоналізації. Європейські стандарти якості вищої освіти. Механізми забезпечення якості вищої освіти в Україні. Аналіз професійного стандарту викладача (Україна та країни Європейського Союзу).	2
2	Тема 2. Професійна ідентичність та академічна культура. Поняття професійної ідентичності: особистісна, соціальна, професійна. Структура професійної ідентичності викладача. Формування професійної ідентичності як динамічний процес. Етапи формування професійної ідентичності в академічному середовищі. Теорії професійної соціалізації. Баланс ролей: викладач – дослідник – наставник – адміністратор. Академічна добросесність. Цінності академічної спільноти. Етичні дилеми у професійній діяльності. Вплив корпоративної культури ЗВО на професійну самоідентифікацію. Особиста система професійних цінностей. Роль викладача як фасилітатора, ментора, тьютора. Педагогічний стиль як прояв професійної ідентичності. Професійні кризи та трансформація ідентичності. Професійне вигорання і його вплив на самоідентифікацію. Формування професійного портфоліо як інструмент рефлексії.	2
3	Тема 3. Стилi викладання. Індивідуальний стиль діяльності викладача. Роль педагогічного досвіду у формуванні індивідуального стилю діяльності викладача. Авторитарний, демократичний, ліберальний стилі: характеристики та наслідки. Студентоцентрований та викладачцентрований підхід. Фасилітативний стиль викладання. Коучингові та менторські практики. Адаптивний стиль викладача. Стиль викладання у	2

	змішаному та дистанційному навчанні. Цифровий педагогічний стиль. Емоційний інтелект викладача. Емпатія в освітньому процесі. Педагогічний такт. Профілактика конфліктів. Емоційна регуляція викладача. Психологічна безпека в аудиторії.	
4	Тема 4. Психолого-педагогічні аспекти взаємодії зі здобувачами освіти. Поняття педагогічної взаємодії та педагогічного партнерства. Суб'єкт-суб'єктна модель взаємодії у вищій школі. Психологічні механізми впливу у навчанні. Межі педагогічного впливу та автономія здобувача. Підтримка автономії здобувачів. Психологічні характеристики молоді та дорослих студентів. Мотиваційна сфера здобувачів освіти. Типи навчальної мотивації (внутрішня/зовнішня). Формування внутрішньої мотивації. Когнітивні стилі навчання. Різні рівні академічної готовності. Робота з тривожністю студентів. Підтримка в умовах криз (воєнний стан, соціальні потрясіння). Стадії розвитку академічної групи. Лідерство в студентському колективі. Пасивні, домінуючі та проблемні студенти. Групові ролі та їхній вплив на навчання. Фасилітація групових обговорень. Профілактика булінгу та дискримінації. Інклюзивність та толерантність.	2
5	Тема 5. Проектування освітніх компонент. Місце освітньої компоненти в структурі освітньо-професійної програми. Вимоги стандартів вищої освіти. Компетентнісний підхід до проектування освітніх компонент. Формулювання очікуваних результатів навчання. Таксономія Блума та її застосування. Забезпечення якості освітніх компонент. Логіка побудови курсу. Модульна структура. Визначення обсягу тем. Баланс теоретичного та практичного матеріалу. Інтеграція міждисциплінарних підходів. Відбір методів і форм навчання та контролю. Структура силабусу та вимоги до його оформлення. Підбір основної та додаткової літератури. Самооцінка якості курсу.	2
6	Тема 6. Сучасні освітні технології у вищій школі. Провідні технології навчання: проблемне навчання, проєктне навчання, дослідницько-орієнтоване навчання, кейс-метод, дебати, сократівський діалог, колаборативне навчання, гейміфікація, перевернутий клас. Майстер-клас як специфічний формат навчання у ЗВО. Змішане навчання. Дистанційне навчання. Використання мультимедійного контенту. Відеолекції: принципи створення. Подкастинг у навчанні. Мобільне навчання (m-learning). Генеративний ІІІ у створенні навчальних матеріалів.	2
7	Тема 7. Оцінювання результатів навчання у ЗВО. Діагностичне, формувальне і підсумкове оцінювання. Принципи валідності, надійності та об'єктивності. Критеріальне та нормативне оцінювання. Забезпечення об'єктивності контролю. Поточний і модульний контроль. Роль зворотного зв'язку в різних видах оцінювання. Цифрові інструменти оцінювання. Онлайн-тестування. Е-портфоліо. Самоконтроль. Взаємоконтроль. Груповий контроль.	2
8	Тема 8. Методична та експертна діяльність викладача. Розробка навчального матеріалу та його роль у процесі навчання. Відмінність між навчальним, методичним і дидактичним матеріалом. Принципи побудови навчальних матеріалів. Текстові матеріали (лекції, конспекти, статті, посібники). Мультимедійні матеріали (відео, презентації, подкасти). Інтерактивні матеріали (симуляції, тренажери, онлайн-інструменти). Платформи для	2

	створення інтерактивного контенту. Проектні та дослідницькі завдання. Кейс-матеріали. Електронні ресурси (LMS, MOOCs).	
9	Тема 9. Наукова діяльність викладача та інтеграція науки в навчання. Поняття наукової діяльності викладача та її роль у вищій освіті. Взаємозв'язок наукової, методичної та педагогічної діяльності. Моделі інтеграції науки в освітній процес (research-led, research-based, research-tutored). Науково-дослідницька компетентність викладача. Написання і публікація наукових статей, монографій, методичних посібників. Участь у наукових конференціях, симпозіумах, семінарах. Виконання грантових і проектних досліджень. Наукове керівництво здобувачами освіти. Міжнародна наукова співпраця. Рецензування наукових видань. Розподіл часу між навчальною, науковою та методичною діяльністю. Формування індивідуальної наукової траєкторії. Критерії вибору пріоритетних напрямів досліджень. Формулювання навчальних завдань на основі власних досліджень.	2
10	Тема 10. Професійний розвиток і кар'єрне планування. Професійний розвиток викладача та його основні складники. Моделі безперервного професійного розвитку у вищій освіті. Формування професійних компетентностей викладача на різних етапах кар'єри. Внутрішні та зовнішні чинники професійного розвитку. Роль рефлексії у професійному зростанні. Визначення коротко- та довгострокових кар'єрних цілей. Оцінка власних сильних та слабких сторін у контексті кар'єрного розвитку. Укладання індивідуального плану розвитку (IDP) для викладача й науковця. Програми підвищення кваліфікації для викладачів ЗВО. Роль конференцій, семінарів, вебінарів та воркшопів у розвитку кар'єри. Участь у грантових програмах та міжнародних проєктах.	2
	Усього	20

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
1	Лабораторні заняття не передбачено	
	Усього	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача є: опанування необхідним теоретичним матеріалом, удосконалення практичних професійних навичок і вмінь, а також набуття практичного досвіду виконання викладацької роботи.

Види самостійної роботи здобувача:

- опрацювання навчального матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій програмі навчальної дисципліни;
- виконання наукових пошукових та методичних проєктів;
- аналіз, розробка та презентація навчальних матеріалів;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);

- підготовка до складання диференційованого заліку за контрольними питаннями.

**Питання
для самостійного вивчення студентами**

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
1	Тема 1. Професійна діяльність викладача ЗВО в умовах сучасних трансформацій освіти. Аналіз Європейських стандартів якості вищої освіти. Аналіз чинних механізмів забезпечення якості вищої освіти в Україні. Аналіз професійного стандарту викладача (Україна та країни Європейського Союзу). Написання рефлексивного есе «Моя професійна траєкторія».	8
2	Тема 2. Професійна ідентичність та академічна культура. Самодіагностика професійних цінностей. Опрацювання кодексів академічної етики. Укладання та презентація власного професійного портфолію.	8
3	Тема 3. Стили викладання. Аналіз відеофрагментів занять. Підготовка та презентація власних занять у різних стилях викладання. Самоаналіз власного педагогічного стилю.	8
4	Тема 4. Психолого-педагогічні аспекти взаємодії зі здобувачами освіти. Огляд прийомів роботи з тривожністю здобувачів освіти. Соціально-емоційне навчання. Соціометрія студентської групи. Моделювання та проведення групового обговорення.	8
5	Тема 5. Проектування освітніх компонент. Розробка та презентація навчально-методичного комплексу з дисципліни.	8
6	Тема 6. Сучасні освітні технології у вищій школі. Аналіз кейсів. Розробка та презентація навчальних занять із використання розглянутих інтерактивних та цифрових технологій.	8
7	Тема 7. Оцінювання результатів навчання у ЗВО. Розроблення рубрики оцінювання. Аналіз прикладів тестових завдань. Створення та презентація пакету контрольних матеріалів для своєї навчальної дисципліни.	8
8	Тема 8. Методична та експертна діяльність викладача. Розробка структури та фрагменту методичних вказівок для своєї навчальної дисципліни. Рецензування методичних розробок колег.	8
9	Тема 9. Наукова діяльність викладача та інтеграція науки в навчання. Аналіз профілю дослідника. Планування власної наукової стратегії. Розробка індивідуального наукового плану. Укладання плану роботи профільного студентського наукового гуртка. Рецензування статей.	8
10	Тема 10. Професійний розвиток і кар'єрне планування. Побудова та презентація індивідуальної стратегії професійного розвитку.	8
	Разом	80

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни здебільшого застосовуються проблемні методи навчання для подачі нового матеріалу, що неодмінно супроводжуються наочними методами й методом демонстрації. З метою вдосконалення відповідних професійних навичок і вмінь здобувачів використовують практичні методи, спрямовані на аналіз нормативно-правової бази та наукових джерел, навчальних матеріалів, їх вдосконалення, розробку й використання. З метою формування у здобувачів відповідних soft skills вони комбінуються із методом дискусії, рольової гри й імітації, проблемними груповими й індивідуальними проектами, рефлексивними портфоліо.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, а також оцінювання виконання здобувачами практичних завдань та самостійної роботи. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу здобувачів.

Підсумковий контроль здійснюється у формі *диференційованого заліку*.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів* з навчальної дисципліни

«Професійне становлення майбутнього викладача» за видами робіт для здобувачів денної форми навчання

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1. Професійна діяльність викладача ЗВО в умовах сучасних трансформацій освіти.	Тема 2. Професійна ідентичність та академічна культура.	Тема 3. Стилі викладання.	Тема 4. Психолого-педагогічні аспекти взаємодії зі здобувачами освіти.	Тема 5. Проектування освітніх компонент.	Тема 6. Сучасні освітні технології у вищій школі.	Тема 7. Оцінювання результатів навчання у ЗВО.	Тема 8. Методична та експертна діяльність викладача.	Тема 9. Наукова діяльність викладача та інтеграція науки в навчання.	Тема 10. Професійний розвиток і кар'єрне планування.
	Практичне заняття									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Опитування	2	2	2		2	2	2		2	
Виконання практичних завдань	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання завдань самостійної роботи	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Виконання модульної контрольної роботи				2				2		2
Всього за темами	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Диференційований залік	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно до вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє методичним матеріалом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточностями у трактуванні методичних явищ і понять.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити перебіг засвоєння методичних знань та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Практичні завдання виконано в повному обсязі, без помилок або із незначними помилками, що легко коригуються за умови забезпечення необхідного коментаря з боку викладача.
1	Практичні завдання виконано не в повному обсязі або з кількома суттєвими помилками.
0	Практичні завдання не виконано або виконано із значною кількістю суттєвих помилок.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
3	Завдання самостійної роботи виконані в повному обсязі, не містять суттєвих помилок, що дає змогу оцінити сформованість методичної компетентності та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1,5	Завдання самостійної роботи виконані не в повному обсязі, містять кілька суттєвих помилок, що дає можливість оцінити рівень сформованості методичної компетентності та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як середній або достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала оцінювання виконання модульної контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Не менше 90% правильно виконаних завдань.
1,6	Не менше 75% правильно виконаних завдань.
1,2	Не менше 60% правильно виконаних завдань.
0,8	Не менше 35% правильно виконаних завдань.
0,4	Менше 15% правильно виконаних завдань.
0	Відповідь відсутня.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-10	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 10 = 10$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
		9-10	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно

2	2 Питання макс. по 10 балів		побудована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до вказаних програмних результатів навчання.
		7-8	Питання розкриті, матеріал викладений у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до вказаних програмних результатів навчання.
		5-6	Питання розкриті у загальному вигляді, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно до вказаних програмних результатів навчання.
		0-4	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про належний рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсowego проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді диференційованого заліку 70 балів відведено на поточний контроль, а 30 балів – на підсумковий;

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються таким чином:

- робота на практичних заняттях (усні відповіді під час проведення опитування, проходження тестування, виконання *практичних завдань*, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять), виконання завдань самостійної роботи – 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій.

Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік і здійснюється відповідно до вимог “Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»”.

17. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з дисципліни «Професійне становлення майбутнього викладача» для здобувачів вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями) / укладач Король Т. Г. – Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. – 25 с.

2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Професійне становлення майбутнього викладача» для здобувачів вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями) / укладач Король Т. Г. – Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. – 44 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця. Монографія. Київ: ДП «Інформ. аналіт. агенство», 2012. 200 с.

2. Лазаренко Н. І. Професійна підготовка вчителів у педагогічних університетах України в умовах євроінтеграції: монографія. Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2019. 365 с.

3. Сущенко Л. О. Теорія і практика підготовки майбутніх педагогів в умовах сучасної освітньої парадигми : монографія. Запоріжжя : А.А. Тандем, 2024. 244 с.

4. Петренко Л. М. Теоретичні й методичні засади підготовки майбутнього викладача закладу вищої педагогічної освіти до професійної діяльності в умовах цифровізації скспільства : монографія / Лариса Петренко, Олександр Кучерявий, Олександр Лавріненко. – Київ: Вид-цтво ТОВ «Юрка Любченка», 2024. 246 с.

5. Пустовіт Г. П., Гудовсек О. А. Професійно-педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії (PhD) спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Рівне: РДГУ, 2021. 172 с.

6. Теслюк В.М. Розвиток педагогічної майстерності викладача: монографія. К : Видавництво Ліра-К, 2019. 224 с.

7. Технології підготовки педагогічного персоналу для роботи з дорослим населенням: практичний посібник / М. П. Вовк, С. О. Соломаха, Л. Ю. Султанова, Г. Г. Цветкова, О. І. Щербак. К. : ШООД імені Івана Зязюна НАПН України, 2019. 281 с.

8. Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки: монографія / Авторський колектив: О. Г. Ярошенко, О. В. Жабенко, Ю. А. Скиба, Н. О. Дівінська, І. Ю. Регейло, Г. П. Чорнойван; за ред. О. Г. Ярошенко. К. : Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 236 с.

9. Day C., Sachs L. International Handbook On The Continuing Professional Development of Teachers, Open University Press, 2024. 335 p.

10. Race P., Brown S. The Lecturer’s Toolkit: A Practical Guide to Assessment, Learning and Teaching. Routledge: Taylor & Francis Group, 2025. 345 p.

11. Norton J., Buchanan, H. (Eds.). The Routledge Handbook of Materials Development for Language Teaching. Routledge, 2022. 560 p.

12. Global Framework of Professional Teaching Standards, jointly developed by Education International and UNESCO, 2019. 20 p.

Допоміжна

1. Мельник І. М., Гончарук О. В. Етапи професійного становлення майбутнього педагога / І. М. Мельник, О. В. Гончарук // Вісник Черкаського університету : Педагогічні науки : наук. журн. / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси: Вид-во Черкас. нац. ун-т, 2012. - №24 (237) – С. 100-103.
2. Княжева І. А. Професійне становлення майбутніх педагогів в умовах університетської освіти / Ф. А. Княжева // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наукових праць. Педагогічні науки. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2020. – №1(68). – С. 110-115.
3. Недільський С. А. Особистісно-професійне становлення майбутнього педагога в закладах вищої освіти / С. А. Недільський // Журнал «Перспективи та інновації науки»(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), 2024. – № 12(46). – С. 666-674.
4. Особистісно-професійне становлення майбутніх учителів як основа їхнього професійного саморозвитку // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія, 2025. – № 82. – С. 40-44.
5. Сенчина Н. Г. Психолого-педагогічні аспекти формування професійно-педагогічного мислення майбутніх учителів / Н. Г. Сенчина // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Вип. 78. – С. 192-197.
6. Попова О. Підготовка викладачів закладів вищої освіти до застосування інноваційних технологій навчання: теоретико-концептуальний аспект. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи, 2024. – Вип. 25(1). – С. 33-41.
7. Білецька І. М. Професійне становлення особистості викладача вищої школи / І. М. Білецька // Проблеми сучасної психології, 2012. – Вип. 16. – С. 47-54.
8. Король Т. Г. Сучасний стан дослідженості проблеми контролю сформованості перекладацької компетентності. Збірник наукових праць «Педагогічні науки». 2019. Вип. LXXXVIII, № 88. С. 54–60.
9. Король Т. Г. Контроль виконання перекладів майбутніми філологами: огляд методів оцінювання. Інноваційна педагогіка. 2020. Вип. 26. С. 54–57.
10. Король Т. Г. Методичний аспект визначення рівня складності перекладацького завдання. Науковий вісник Міжнародного Гуманітарного Університету. Серія: Філологія : зб. наук. пр. Одеса : Гельветика, 2021. Вип. 48, т. 4. С. 73–76.
- 11.
12. Duță N. Professional development of the university teacher – inventory of methods necessary for continuing training. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 2012. – Vol. 33. – P. 1003-1007.
13. Lim S. H., Lim L., Lye C. Y., Lim W. Y. R. Personalised Professional Development in Teaching and Learning in Higher Education // Trends in Higher Education, 2024. – Vol. 4(2). – P. 1-16.
14. Ahmad M., Wani D. Professional Development of University Teachers in Relation to Gender and Subject Stream // International Journal of Advanced Research in Science Communication and Technology, 2023. – Vol. 3. – P. 637-644.
15. Smith B., Wynes L. What makes professional teacher development in universities effective? Lessons from an international systematised review // Professional development in education, 2024. – P. 1-23.
16. Fernandes S., Araújo A. M., Miguel I., Abelha M. Teacher Professional Development in Higher Education: The Impact of Pedagogical Training Perceived by Teachers // Education Sciences, 2023. – Vol. 13(3), 309.

17. Wood L.N., Vu T., Bower M., Brown N., Skalicky J., Donovan D.M., Loch B., Joshi N.T., Bloom W.R. Professional development for teaching in higher education // *International Journal of Mathematical Education in Science and Technology*, 2011. – Vol. 42. – P. 997-1009.

18. Inken G., Madelief N., Laurie D., Marloes M., Alexandra M., Therese G. Supporting the well-being of new university teachers through teacher professional development // *Frontiers in Psychology*, 2022. – Vol. 13.

19. Korol T., Hunchenko Yu. Psychological foundations of prospective philologists' translation competence assessment. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 56(4), 2022. С. 61–66.

20. Korol, T. Reflective approach to prospective philologists' translation competence assessment. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи*, 92(2), 2023, С. 34-37

19. Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс «Професійне становлення майбутнього викладача»
<https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7549>